

پیش بینی خیانت زناشویی براساس کیفیت زناشویی و سبک دلبستگی در

شهر اردبیل

فاطمه سیفی¹

تاریخ دریافت: 1397/11/05 تاریخ پذیرش: 1397/12/27

صفحه: 49-26

چکیده

با توجه به عوارض سوء خیانت زناشویی برای خانواده و جامعه که با ناپایداری در روابط و نرخ بالای طلاق همراه است، پژوهش حاضر با هدف بررسی عوامل پیش بینی کننده خیانت زناشویی براساس کیفیت زناشویی و سبک دلبستگی در زنان متأهل انجام گرفت. روش پژوهش، توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری این پژوهش کلیه زنان متأهل ساکن شهر اردبیل بودند و نمونه به حجم 110 زن متأهل به صورت داوطلب در دسترس انتخاب شدند. جهت گردآوری داده ها از پرسشنامه خیانت زناشویی، پرسشنامه کیفیت زناشویی (RDAS) دارای 3 زیرمقیاس و پرسشنامه سبک دلبستگی بزرگسال کولینز و رید، دارای 3 زیرمقیاس استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چند گانه انجام شد. نتایج نشان داد بین کیفیت زناشویی و مولفه های آن (توافق، رضایت و انسجام) با تمایل به خیانت رابطه مثبت معناداری در سطح معناداری $p < 0/01$ وجود دارد. همچنین یافته ها حاکی از آن بود که بین سبک دلبستگی ایمن با خیانت زناشویی رابطه مثبت معنادار و بین سبک دلبستگی اجتنابی با خیانت زناشویی رابطه منفی معنادار در سطح معناداری $0/01 < p$ وجود دارد. اما بین سبک دلبستگی اضطرابی با خیانت زناشویی رابطه معناداری مشاهده نشد. ضریب رگرسیون برای بررسی میزان پیش بینی خیانت زناشویی از طریق کیفیت زناشویی و سبک دلبستگی نشان داد که متغیرهای کیفیت زناشویی و سبک دلبستگی پیش بینی کننده معنادار خیانت زناشویی در بودند.

کلیدواژه ها: خیانت زناشویی، کیفیت زناشویی، سبک دلبستگی، زنان متأهل

---

1. کارشناس ارشد مشاوره خانواده، دانشگاه محقق اردبیلی (نویسنده مسئول)

مقدمه

خانواده در زمره ی مهم ترین سیستم های اجتماعی است که بر اساس ازدواج بین دو جنس مخالف شکل می گیرد (شعاع کاظمی مومنی جاوید، 1390). خانواده نهادی است که در طی تاریخ و در هر جامعه شکل یا ساختار و کارکرد و کنش معین داشته و اولین و مهم ترین کنش آن تامین نیازهای عاطفی اعضا و ترویج و اشاعه این نیازها از راه ایجاد روابط محبت آمیز و دوستی های ژرف در میان اعضای خانواده است. تعامل و روابط زناشویی سالم، کلید فرایند خانواده مطلوب است (گودرزی، 1386؛ به نقل از عزتی و کاکابرایی، 1395).

به اعتقاد گلاسر، زوج ها زندگی مشترک شان را با عشق شروع می کنند، ولی مشاهده می کنند که صمیمیت اولیه به تدریج رنگ می بازد. با گذشت زمان زندگی برخی از زوجین به جدایی کشیده می شود، اما اکثریت به زندگی مشترک شان با آهنگی یکنواخت و ملال آور ادامه می دهند و برای تحمل این زندگی به مشروبات الکلی، پرخوری، استفاده از مواد مخدر یا ارتباطات نامشروع روی می آورند. مهم ترین انگیزه زن و مرد متاهلی که به سوی روابط نامشروع کشیده می شود، تجربه مجدد صمیمیت فردی و جنسی است. چیزی که دیگر آن را در زندگی مشترک شان نمی یابند (به نقل از شعاع کاظمی و مومنی جاوید، 1390).

به گفته محققین یکی از مهم ترین دلایل طلاق و فروپاشی نظام خانواده ها در دهه های اخیر که رشد چشمگیری داشته، خیانت زناشویی¹ و روابط فرازناشویی می باشد (کریستنسن، 2005؛ به نقل از فیشر²، 2008). خیانت زناشویی از آسیب زا³ ترین

---

1. Marital infidelity

2. Maryanne Fisher

3. traumatic

پیش بینی خیانت زناشویی براساس کیفیت زناشویی و...

تجارب در همه زندگی هاست (کروگر¹ و همکاران، 2017). خیانت در یک ازدواج یا رابطه تعهد آمیز، می تواند به شدت یک رابطه و افراد درگیر در آن را تحت فشار قرار دهد. یک همسر بی وفا می تواند دیگری را با احساس ویرانی، تنهایی، خیانت، حسادت، شرمساری و آزردهی ترک کند (ویسمن، و اسنیدر²، 2007).

در ایالات متحده، بیشتر افرادی که در حال ازدواج هستند، انتظار دارند که تک همسری باشند و میزان مخالفت با روابط جنسی فرازناشویی بالاست (جانسون³ و همکاران، 2002)، با این وجود، حدود 34 درصد از مردان و 19 درصد زنان در گروه های بزرگسال، درگیر شدن در روابط جنسی فرازناشویی را در مرحله ای از زندگی شان گزارش می کنند (ویدرمن⁴، 1996). در سال 1992، مرکز پژوهش افکار عمومی ملی در دانشگاه شیکاگو مطالعه ای در سطح ملی (ایالات متحده آمریکا) انجام داد و به این نتیجه رسید که حدود 25% از مردان متأهل و 15% از زنان متأهل حداقل یک مورد رابطه ی نامشروع را در طول زندگی زناشویی خود گزارش کرده بودند (بیرچ⁵، 2015).

یک پیوستار از رفتار جنسی فرازناشویی در دامنه از معاشقه تا رابطه جنسی بلند مدت وجود دارد. همچنین دامنه ای از رفتارهای مربوط به ارتباطات عاطفی و حمایت های مادی وجود دارد (بونک⁶، 1980). بونک (1980) در یک نمونه هلندی نشان داد که 59% از مردان و 84% از زنان معاشقه، 36% درگیر ازدواج سفید، 26% از مردان و 18% از زنان ارتباط جنسی دارند و 17% از مردان و 14% از زنان گزارش داده اند که یک یا چند رابطه جنسی بلند مدت با شخصی غیر از همسر خود دارند. همه خیانت ها شبیه به هم نیستند. زنان و مردان در ظاهر رابطه شان را به یک شیوه یکسان درک نمی کنند.

¹. Daniel J. Kruger

². Whisman, Mark A. and Snyder, Douglas K

³. Johnson

⁴. Weiderman

⁵. Birch

⁶. Buunk

زنان در رابطه خود بیشتر به نوع عاطفی بیشتر از جنسی تمایل دارند در حالی که مردان در رابطه شان به نوع جنسی بیشتر از عاطفی تمایل دارند (گلاس و رایت¹، 1985؛ به نقل از فیشر، 2008). زنان بیشتر به حسادت نسبت به خیانت عاطفی همسرشان تمایل دارند و مردان بیشتر به حسادت نسبت به خیانت جنسی همسرشان تمایل دارند. خیانت عاطفی زمانی اتفاق می افتد که فرد از لحاظ عاطفی به یک رابطه با شخصی غیر از همسر خود وارد می شود، در حالی که خیانت جنسی، ارتباط جنسی با شخص ثالث است (براس² و همکاران، 2004).

تحقیقات انجام شده در رابطه با خیانت حاکی از آن است که دلایل متعددی را می توان برای اقدام فرد به چنین کاری برشمرد. از جمله: نارضایتی در رابطه فعلی، تمایل و اشتیاق برای تنوع یا هیجان جنسی، احساس عدم امنیت یا نامطمئن بودن در رابطه، بلوغ نیافتگی یا کمبود تعهد، علاقه مفرط برای برقراری رابطه عاشقانه خارج از رابطه زناشویی، نارضایتی جنسی، ناتوانی در کنترل وسوسه ها، در دسترس نبودن همسر و ویژگی های شخصیتی (اتکینز³ و همکاران، 2001). تحقیقات نشان می دهند اشکالات موجود در زندگی زناشویی، عامل اصلی انحراف بسیاری از همسران است و مهمترین اشکال، نحوه ی برخورد زوجین با یکدیگر و وجود شکاف عمیق در اعتماد بین آن هاست. در مطالعه ای مردان مهمترین دلایل اقدام به خیانت را، مشکلات عاطفی (48%)، نارضایتی عاطفی و جنسی به یک اندازه (32%)، عوامل دیگر (12%) و نارضایتی جنسی (تنها 8%) ذکر نموده اند (نیومن⁴، 2008).

فونگ، ونگ و تام در سال 2009 در پژوهشی با عنوان "خیانت در رانندگان کامیون مسیر هنگ کنگ - چین"، به این نتیجه رسیدند که بین خیانت مردان و نوع شغل رابطه معناداری وجود ندارد، ولی بین خیانت و تعارضات زناشویی رابطه معناداری

1. Glass & Wright

2. Brase

3. Atkins D

4. Neuman MG

پیش بینی خیانت زناشویی براساس کیفیت زناشویی و...

مشاهده شد. به عبارتی، احتمال خیانت در مردانی که از روابط زناشویی خود ناراضی هستند، بیشتر است (دی وال و همکاران، 2011).

کیفیت زندگی و ارزیابی که افراد از آن دارند در سال های اخیر ارزش زیادی پیدا کرده است. به اعتقاد برخی از پژوهشگران، میزان لذتی که افراد از زندگی خود می برند و میزان رضایتی که از زنده بودن خود دارند، مهم ترین فرصت و امکان بالقوه آن ها برای برخوردار بودن از یک زندگی شاد و سلامت جسمی و روان شناختی است (مجدد، 1396). سازمان بهداشت جهانی سلامتی را "حالتی که در آن فرد از نظر روانی، عاطفی و اجتماعی کاملاً سالم است و در او نشانه ای از بیماری و رنجوری مشاهده نمی شود" تعریف نموده است. این تعریف از سلامتی به این معنا است که در ارزیابی سلامتی تنها نباید به شاخص های سنتی سلامتی همچون نرخ مرگ و میر و نرخ ابتلای به بیماری توجه نمود، بلکه باید به کیفیت زندگی افراد نیز توجه کرد (مومنی جاوید و شعاع کاظمی، 1390). محققین در رابطه با اینکه کیفیت زندگی درجه ای از روان درستی، رضایت و استانداردهای زندگی است، توافق دارند. یکی از حیطه های کیفیت زندگی، کیفیت زندگی زناشویی است و برای توصیف آن از اصطلاحات بسیاری از قبیل سازگاری، رضایت، شادمانی، یکپارچگی و تعهد استفاده شده است (لویس و اسپانیر، 1979، به نقل از عزتی و کاکابرایی، 1395)

تعدادی از پژوهش ها از این ایده که علت شرکت افراد در روابط خارج زناشویی به دلیل غلط بودن پاره ای از مسایل در روابط اولیه آنها می باشد حمایت می کنند، برای مثال ناراضی و رضایت کم در روابط آغازین تمایل به شرکت در روابط خارج زناشویی را افزایش می دهد. هم چنین همبستگی منفی میان رضایت زناشویی و خیانت یافت شده است که در مورد تمام جوانب خیانت های زناشویی (خیانت عاطفی، خیانت جنسی و خیانت عاطفی - جنسی) صادق بود. هرچند یافته ها نشان داد که رضایت از روابط به ویژه با خیانت های عاطفی رابطه دارد. با این حال زنان و مردانی

که در خیانت های عاطفی - جنسی به صورت هم زمان درگیرند نسبت به افرادی که صرفاً در خیانت عاطفی یا جنسی درگیرند، رضایت کمتری از ازدواج دارند (شاکلفورد¹، 2008).

خیانت زناشویی ابزاری است که به وسیله آن بدون اینکه فرد به یک تخلف جنایی آشکار دست بزند، جنبه مشکل زا و تاریک تر شخصیت خود را نشان می دهد و افراد با ویژگی های شخصیتی متفاوت واکنش های متفاوتی در تعاملات زناشویی نشان می دهند. از جمله عوامل مهمی که بر کیفیت روابط زوجین تأثیر می گذارد، سبک دلبستگی آنان است. دلبستگی عبارت است از پیوند عاطفی عمیقی که با افراد خاص در زندگی خود برقرار می کنیم، طوری که باعث می شود وقتی با آنها تعامل می کنیم، احساس نشاط و شغف کرده و به هنگام استرس از اینکه آنها را در کنار خود داریم، احساس آرامش کنیم. بالبی دلبستگی را «ارتباط روانی پایدار بین دو انسان» توصیف کرده است. از جمله مهم ترین عواملی که تعیین کننده شخصیت فرد در بزرگسالی است رابطه او با مراقب یا مادرش است وجود یا عدم وجود این رابطه و همچنین چگونگی و کیفیت این رابطه بین نوزاد و مراقب او مورد توجه بسیاری از روانکاران و روانشناسانی نظیر فروید، ملانی کلاین، سالیوان، اریکسون و بالبی قرار گرفته است (برک، ترجمه سیدمحمدی، 1383).

از دید بسیاری از صاحب نظران سبک دلبستگی و مشکلات دوران کودکی با مراقبان اصلی می تواند در سایر روابط صمیمانه دوران بزرگسالی نیز نمود یابد. تعارض های درونی حل نشده خانواده مبدا، کماکان در روابط صمیمی آتی با همسر و فرزندان برون ریزی یا تکرار می شود (تراپیان، 1390). بنابراین برای تبیین خیانت می توان به سبک دلبستگی نایمن اشاره کرد. افراد دارای دلبستگی ایمن تمایل کمتری به خیانت زناشویی دارند، زیرا آنها در روابط زناشویی شان احساس راحتی و اطمینان دارند که این احساس

¹ . Shackelford.T

پیش بینی خیانت زناشویی براساس کیفیت زناشویی و...

به عنوان مانعی برای شروع روابط جنسی فرازناشویی عمل خواهد کرد و افراد دارای سبک دلبستگی ناایمن با احتمال زیاد با طلاق پایان داده و روابطشان کوتاه مدت است (جینفریو، 2009).

دی وال و همکارانش در یک مطالعه روی دانشجویان، دریافتند که سبک دلبستگی به طور مستقیم با تعهد و خیانت ارتباط دارد. مطالعات نشان داد که دلبستگی اجتنابی رابطه مثبت قابل توجهی با بی وفایی در رابطه فعلی همسران، گرایش به گزینه های جایگزین و درگیری بیشتر در خیانت دارد. همچنین یافته ها نشان داد که ناراحتی های مزمن با نزدیکی و صمیمیت، با سطح نسبتاً بالایی از سبک دلبستگی اجتنابی مشخص می شود. با توجه به مطالب بالا پژوهش حاضر با هدف پیش بینی خیانت زناشویی براساس کیفیت زناشویی و سبک دلبستگی در زنان متأهل شهر اردبیل انجام گرفت.

روش

روش پژوهش حاضر، توصیفی از نوع همبستگی می باشد. جامعه آماری این پژوهش را کلیه زنان متأهل ساکن در شهر اردبیل در تابستان 97 تشکیل می دهند که تعداد 110 زن متأهل از جمعیت عمومی شهر اردبیل به صورت داوطلب در دسترس انتخاب شدند و پس از توضیح اینکه اطلاعات آنها کاملاً محرمانه خواهد ماند، از آنها خواسته شد تا پرسشنامه های پیش بینی خیانت زناشویی، سبک دلبستگی و پرسشنامه کیفیت زناشویی را تکمیل نمایند. پس از دریافت پرسشنامه های تکمیل شده، داده های حاصل با روش همبستگی پیرسون و رگرسیون چند متغیره (گام به گام) و با استفاده از نرم افزار SPSS تحلیل شد.

ابزار پژوهش

پرسشنامه خیانت زناشویی¹: در این تحقیق برای اندازه گیری میزان خیانت زناشویی، از پرسشنامه استعداد خیانت زناشویی که دارای 52 ماده بود، استفاده شد.

¹. Marital infidelity scale

مرامی و خادمی (1392) از این پرسشنامه، برای بررسی استعداد خیانت زناشویی در جامعه ایرانی استفاده کرده‌اند و معتقدند که به ندرت آزمون‌هایی هستند که استعداد اولیه یا زمینه‌های روانی - تربیتی اجتماعی را در حیطه‌های خاص بسنجند. ساخت و هنجاریابی مقیاس استعداد خیانت زناشویی در جامعه‌ی ایرانی توسط مرامی و خادمی در سال 1392 روی 484 زوج متاهل و مجرد اجرا شد. مرامی و خادمی با استفاده از نمونه‌گیری تصادفی در 484 نمونه نشان دادند که با استفاده از این پرسشنامه می‌توان بین استعداد خیانت زنان و مردان متاهل و مجرد تمایز قائل شد. این پرسشنامه به صورت پنج گزینه‌ای لیکرتی شامل «کاملاً مخالفم»، «مخالفم»، «نه موافق و نه مخالف»، «موافقم» و «کاملاً موافقم» می‌باشد. پرسشنامه برای هر یک از ماده‌ها، پنج گزینه می‌باشد که برای آن‌ها نمره‌ای از 0 تا 4 تعلق می‌گیرد. که بر حسب جهت سوالات، متفاوت می‌باشد (بالاترین نمره = 208).

خادمی و مرامی (1393) در این مقیاس طراحی شده، جهت تعیین روایی سازه مقیاس، از روش میزان همبستگی مقیاس با آزمون رضایت زناشویی انریچ، همسانی درونی و تمایز مجرد و متاهل بودن و تحلیل عاملی استفاده کردند. جهت تعیین روایی محتوا و صوری از نظرات متخصصان و همچنین جهت تعیین روایی ملاکی مقیاس، از ضریب همبستگی نمرات این مقیاس با پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ استفاده شده است. جهت تعیین پایایی مقیاس، از روش ضریب آلفای کرونباخ استفاده شده است. ضریب آلفای کرونباخ در پژوهش فوق برای کل پرسشنامه برابر 0/93، عامل 1 (جهانی شدن) پرسشنامه برابر 0/80، عامل 2 (جنسی) پرسشنامه برابر 0/80، پایایی عامل 3 (شخصیتی) پرسشنامه برابر 0/89 و پایایی عامل 4 (خانوادگی) پرسشنامه برابر 0/70 بوده است.

پرسشنامه سبک دلبستگی بزرگسال کولینز و رید (1990)¹: این مقیاس شامل خود ارزیابی از مهارت‌های ایجاد روابط و خود توصیفی شیوه شکل دهی روابط دلبستگی نسبت

¹. Adult Attachment Scale (Collins & Read, 1990)

پیش بینی خیانت زناشویی براساس کیفیت زناشویی و...

به چهره های دلبستگی نزدیک است و مشتمل بر 18 داده می باشد که از طریق علامت گذاری روی یک مقیاس 5 درجه ای (از نوع لیکرت) که از "به هیچ وجه با خصوصیات من تطابق ندارد" تا "کاملاً با خصوصیات من تطابق دارد"، تشکیل می گردد، سنجدیده می شود. با تحلیل عوامل، 3 زیر مقیاس که هر مقیاس شامل 6 ماده است مشخص می شود، 3 زیر مقیاس عبارتند از:

وابستگی¹(D): میزانی را که آزمودنی ها به دیگران اعتماد می کنند و به آنها متکی می شوند به این صورت که آیا در مواقع لزوم قابل دسترسی اند، اندازه گیری می کند. نزدیک بودن²(C): میزان آسایش در رابطه با صمیمیت و نزدیکی هیجانی را اندازه گیری می کند.

اضطراب³(A): ترس از داشتن رابطه را می سنجد.

کولینز و رید (1990، به نقل از پاکدامن، 1380) بر پایه توصیف هایی که در پرسشنامه دلبستگی بزرگسال هازان و شیور در مورد سه سبک اصلی دلبستگی وجود داشت مواد پرسشنامه خود را تدارک دیده اند.

زیر مقیاس اضطراب (A) با دلبستگی اضطرابی - دوسوگرا مطابقت دارد و زیر مقیاس نزدیک بودن (C) یک بعد دو قطبی است که اساساً توصیفهای ایمن و اجتنابی را در مقابل هم قرار می دهد (فنی و نولر، 1996) بنابراین نزدیک بودن (C) در تطابق با دلبستگی ایمن می باشد و زیر مقیاس وابستگی (D) را می توان تقریباً عکس دلبستگی اجتنابی قرار داد (مالینکرودت⁴ و همکاران، به نقل از پاکدامن، 1380).

کولینز و رید (1990، به نقل از پاکدامن، 1380) نشان دادند که زیر مقیاس های نزدیک بودن، وابستگی و اضطراب در فاصله زمانی 2 ماه و حتی در طول 8 ماه پایدار

1 . Dependence

2 . Closeness

3 . Anxiety

4 . Mallincrodet

ماندند و در مورد قابلیت اعتماد مقیاس دلبستگی بزرگسال کولینز و رید میزان آلفای کرونباخ را برای هر زیر مقیاس این پرسشنامه در 3 نمونه از دانشجویان اجرا شد که مقادیر آلفای کرونباخ در تمامی موارد مساوی یا بیش از 0/80 بدست آمد. آزمون از اعتبار بالایی برخوردار است. از سوی دیگر در پژوهش پاکدامن (1380) میزان اعتبار آزمون با استفاده از آزمون مجدد بصورت همبستگی بین این دو اجرا مشخص شده است. این پرسشنامه (RAAS) در مورد 100 دختر و پسر کلاس دوم دبیرستان که بطور تصادفی انتخاب شده بودند اجرا گردید. نتایج حاصل از دوبار اجرای این پرسشنامه با فاصله زمانی یک ماه از یکدیگر بیانگر آن بود که این آزمون در سطح 0/95 دارای اعتبار است.

مقیاس کیفیت زناشویی، فرم تجدید نظر شده¹ (RDAS): این پرسشنامه توسط باسبی، کران، لارسن و کریستنسن² (1995) ساخته شده است و 14 سؤال دارد. فرم اصلی این مقیاس 32 سوال دارد که توسط اسپینر و بر اساس نظریه لیوایز و اسپینر در مورد کیفیت زناشویی ساخته شده است (به نقل از هولیست، کودی و میلر، 2005). برادبوری، فینچام و بیچ (2000) نیز پس از مطرح کردن نظریه خود در مورد کیفیت زناشویی، پرسشنامه 14 سؤالی را به عنوان ابزاری مناسب برای ارزیابی کیفیت زناشویی معرفی می کنند. این پرسشنامه به صورت طیف شش درجه ای از (0 همیشه اختلاف تا 5 توافق دائم داریم) نمره گذاری می شود. این ابزار از سه خرده مقیاس توافق (عبارات 1 تا 6)، رضایت (عبارات 7 تا 10) و انسجام (عبارات 11 تا 14) تشکیل شده است که در مجموع نمره کیفیت زناشویی را نشان می دهند و نمرات بالا نشان دهنده کیفیت زناشویی بالاتر است. پایایی پرسشنامه به شیوه آلفای کرونباخ در مطالعه هولیست، کودی و میلر (2005) برای سه خرده مقیاس توافق، رضایت، انسجام به ترتیب، 0/79، 0/80 و 0/90 گزارش شده است (به نقل از یوسفی، 1390).

1 . Revised Dyadic Adjustment Scale (RDAS)

2 . Busby. D. M., Crane. D. R., Larson. J. H., & Christensen. C.

یافته های پژوهش

در این بخش به مهم ترین یافته های حاصل از تحلیل های آماری پرداخته می شود. ابتدا یافته های آمارهای توصیفی شامل میانگین و انحراف استاندارد زیرمقیاس های سبک دلبستگی و کیفیت زناشویی و همچنین تمایل به خیانت، در جدول های 1 تا 3 ارائه می گردد.

جدول (1) شاخص های توصیفی میانگین و انحراف استاندارد سبک های دلبستگی در بین زنان متاهل

انحراف استاندارد (SD)	میانگین (M)	زیرمقیاس های سبک های دلبستگی
4/32	13/25	سبک دلبستگی ایمن
5/12	15/76	سبک دلبستگی اجتنابی
4/70	10/70	سبک دلبستگی اضطرابی

با توجه به جدول (1)، مشاهده می شود که سبک دلبستگی اجتنابی با میانگین 15/76 و انحراف استاندارد 5/12، دارای بیشترین میانگین و انحراف استاندارد می باشد.

جدول (2) شاخص های توصیفی میانگین و انحراف استاندارد زیرمقیاس های کیفیت زناشویی در بین زنان متاهل

انحراف استاندارد (SD)	میانگین (M)	زیرمقیاس های کیفیت زناشویی
6/58	17/82	توافق
5/61	12/59	رضایت
5/26	12/86	انسجام
14/59	43/05	کیفیت زناشویی کل

جدول (2)، نشان می دهد که در بین زیرمقیاس های کیفیت زناشویی، زیرمقیاس توافق $M=17/82$ ، بیشترین میانگین را دارد و کیفیت زناشویی کل دارای میانگین $43/05$ و انحراف استاندارد $14/59$ می باشد.

جدول (3) شاخص های توصیفی میانگین و انحراف استاندارد تمایل به خیانت در بین زنان

متاهل

انحراف استاندارد (SD)	میانگین (M)	تمایل به خیانت
31/10	81/12	خیانت زناشویی

با توجه به جدول 3، تمایل به خیانت در بین زنان متاهل دارای میانگین $81/12$ و انحراف استاندارد $31/10$ می باشد.

برای بررسی رابطه بین متغیرهای پیش بین و تمایل به خیانت، از آزمون آماری ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد که نتایج آن به شرح زیر است:

فرضیه 1: بین کیفیت زندگی زناشویی و گرایش به رابطه فرازناشویی رابطه وجود دارد.

داده های مربوط به همبستگی بین زیرمقیاس های کیفیت زناشویی و گرایش به خیانت در جدول 4 آمده است.

جدول (4) ضریب همبستگی زیرمقیاس های کیفیت زناشویی و گرایش به خیانت در بین زنان متاهل

زیرمقیاس های کیفیت زناشویی								متغیر
کیفیت زناشویی کل		انسجام		رضایت		توافق		خیانت
معناداری	همبستگی	معناداری	همبستگی	معناداری	همبستگی	معناداری	همبستگی	
0/000	-0/68**	0/1	-0/55**	0/000	-0/55**	0/000	-0/59**	

$P < 0/01$ **

پیش بینی خیانت زناشویی براساس کیفیت زناشویی و...

با توجه به جدول 4، مشاهده می شود که بین کیفیت زناشویی زنان متاهل و تمایل به خیانت، همبستگی منفی معناداری ($P < 0.000$) با همبستگی $-0/68$ وجود دارد، بنابراین فرضیه 1 تایید می شود. همچنین در بین مولفه های کیفیت زناشویی، زیرمقیاس توافق با همبستگی $-0/59$ بالاترین میزان همبستگی را با تمایل به خیانت دارد.

فرضیه 2: بین سبک دل بستگی نایمن (اجتنابی و اضطرابی) و گرایش به رابطه فرا زناشویی رابطه مثبت وجود دارد. داده های مربوط به همبستگی بین زیرمقیاس های سبک دل بستگی و گرایش به خیانت در جدول 5 آمده است.

جدول (5) ضریب همبستگی زیرمقیاس های سبک دل بستگی و گرایش به خیانت در بین زنان متاهل

زیرمقیاس های سبک دل بستگی						متغیر
سبک دل بستگی اضطرابی		سبک دل بستگی اجتنابی		سبک دل بستگی ایمن		خیانت
معناداری	همبستگی	معناداری	همبستگی	معناداری	همبستگی	
0/1	0/15	0/000	0/67**	0/000	-0/85**	

$P < 0/01^{**}$

جدول 5 نشان می دهد که سبک دل بستگی ایمن با تمایل به خیانت، همبستگی منفی معنادار ($P < 0.000$) $-0/85$ دارد، بنابراین فرضیه 2 نیز تایید می شود.

فرضیه 3: بین سبک دل بستگی ایمن و گرایش به رابطه فرا زناشویی رابطه منفی وجود دارد.

با توجه به جدول 5، با سطح معناداری $P < 0.000$ بین سبک دل بستگی نایمن اجتنابی با تمایل به خیانت در بین زنان متاهل، همبستگی مثبت معناداری با

همبستگی 0/67 وجود دارد. اما بین سبک دلبستگی اضطرابی با تمایل به خیانت همبستگی معناداری مشاهده نشد.

جدول 6) ضریب همبستگی زیرمقیاس های سبک دلبستگی و کیفیت زناشویی

زیرمقیاس ها						
سبک دلبستگی اضطرابی		سبک دلبستگی اجتنابی		سبک دلبستگی ایمن		
معناداری	همبستگی	معناداری	همبستگی	معناداری	همبستگی	
0/000	-0/39**	0/000	-0/55**	0/000	0/38**	توافق
0/2	-0/10	0/000	-0/39**	0/005	0/26**	رضایت
0/000	-0/37**	0/000	-0/48**	0/000	0/50**	انسجام
0/000	-0/34**	0/000	-0/56**	0/000	0/45**	کیفیت زناشویی کل

$P < 0/01^{**}$

جدول (6) نشان می دهد که سبک دلبستگی با ابعاد کیفیت زناشویی نیز رابطه معناداری دارد. یافته ها نشان داد که ابعاد توافق، رضایت و انسجام کیفیت زناشویی به ترتیب با میزان همبستگی 0/38، 0/26 و 0/50 با سبک دلبستگی ایمن رابطه مثبت معنادار و با سبک های دلبستگی اجتنابی با همبستگی -0/55، -0/48، و -0/56- رابطه منفی معنادار دارد. همچنین ابعاد توافق و انسجام به ترتیب با میزان همبستگی 0/39- و 0/37- با سبک دلبستگی اضطرابی رابطه منفی معنادار دارند. بین بعد کیفیت زناشویی با سبک دلبستگی اضطرابی رابطه معناداری مشاهده نشد.

فرضیه 4: ابعاد کیفیت زناشویی و سبک دلبستگی توان پیش بینی خیانت زناشویی را دارند.

پیش بینی خیانت زناشویی براساس کیفیت زناشویی و...

برای پیش بینی تمایل به خیانت در زنان متاهل براساس کیفیت زناشویی و سبک دلبستگی، از تحلیل رگرسیون گام به گام استفاده شد که خلاصه نتایج آن در جدول 7 آمده است.

جدول 7) رگرسیون چند متغیری گام به گام پیش بینی کننده خیانت زناشویی در زنان متاهل

متغیرها	ضریب R	B	β	t	سطح معناداری
سبک دلبستگی ایمن	0/34	-4/21	-0/25	-7/50	0/000
سبک دلبستگی اجتنابی	0/45	4/10	0/35	9/54	0/000
سبک دلبستگی اضطرابی	0/25	1/04	0/15	1/65	0/1
توافق	0/35	-2/79	-0/09	-7/62	0/000
رضایت	0/31	-3/09	-0/14	-6/98	0/000
انسجام	0/31	-3/30	0/11	-7/001	0/000
کیفیت زناشویی کل	0/46	-1/45	-0/32	-9/65	0/000

جدول (7)، نشان می دهد که کلیه متغیرهای پیش بین به جز مولفه سبک دلبستگی اضطرابی، به طور معناداری در تبیین واریانس متغیر ملاک یعنی تمایل به خیانت زناشویی در زنان متاهل، سهم اند. ضرایب بتای مثبت، نشان دهنده وجود رابطه مثبت بین مولفه های سبک های دلبستگی اجتنابی و اضطرابی با تمایل به خیانت، و ضرایب بتای منفی، حاکی از وجود رابطه منفی بین مولفه سبک دلبستگی ایمن و مولفه های

کیفیت زناشویی با تمایل به خیانت زناشویی است. مقادیر t به اضافه مقادیر معناداری متناظر با آن ها بیانگر این است که متغیرهای مستقل به طور معناداری در پیش بینی متغیر ملاک سهم هستند. بنابراین فرضیه 4 نیز تایید می شود.

بحث و نتیجه گیری

با توجه به عوارض سوء خیانت زناشویی برای خانواده و جامعه که با ناپایداری در روابط و نرخ بالای طلاق همراه است، این پژوهش با هدف بررسی عوامل پیش بینی کننده خیانت زناشویی بر اساس کیفیت زندگی زناشویی و سبک دلبستگی در زنان متأهل شهر اردبیل انجام گرفت. نتایج پژوهش نشان داد که بین ابعاد توافق، رضایت و انسجام کیفیت زناشویی با تمایل به خیانت در زنان متأهل رابطه منفی معنادار وجود دارد. این بدان معناست که هرچه کیفیت زناشویی زوجین و توافق و رضایت و انسجام آنها در زندگی زناشویی و روابط شان بیشتر باشد، احتمال گرایش آن ها به روابط خارج از چهارچوب زناشویی کمتر است و هرچه این کیفیت پایین تر باشد گرایش به روابط فرازناشویی افزایش خواهد یافت.

مطالعه روابط زوجین به روشن شدن چهارچوب های ساختاری که روابط زوجین در آن شکل می گیرد کمک می کند. کیفیت روابط زناشویی¹ نقش اساسی در ارزیابی کیفیت کلی ارتباطات خانوادگی دارد (برادبوری، فینچام و بیچ²، 2000). کیفیت روابط زناشویی مفهومی چند بعدی است و شامل ابعاد گوناگون ارتباط زوجین مانند سازگاری، رضایت، شادمانی، انسجام و تعهد می شود (تروکسل³، 2006؛ به نقل از یوسفی، 1390).

1. marital quality

2. Bradbury, T., Fincham, F., & Beach, S.

3. Troxel, W.

پیش بینی خیانت زناشویی براساس کیفیت زناشویی و...

یکی از مهم ترین عوامل تعیین کننده رضایت مندی از رابطه زناشویی، عشق و کیفیت آن است. عشق بین زوجین و کیفیت آن در پژوهش های متعددی مورد مطالعه قرار گرفته است و صاحب نظران بسیاری به آن پرداخته اند. در مقایسه با پژوهش های پیشین می توان موارد زیر را در نظر گرفت: نتایج پژوهش های مدرسی و همکاران (1393) نشان داد که بین افراد دارای سابقه خیانت زناشویی و افراد فاقد سابقه خیانت زناشویی از نظر نمره کلی کیفیت عشق، صمیمیت، شور و اشتیاق و تعهد و تصمیم تفاوت معنی داری وجود دارد و همبستگی کیفیت رابطه در ارتباط با رابطه فرازناشویی بسیار بالاتر ارزیابی شده است. بنابراین نتایج پژوهش حاضر با نتایج این پژوهش و همچنین یافته های دانکمب¹ و همکاران (2004) مبنی بر شرکت افراد در روابط فراناشویی در جهت به دست آوردن مجدد گرمی عاطفی همخوان است و نشان می دهد افراد به دلیل تخریب روابط عاطفی اولیه خود به دنبال بازیابی عشق، صمیمیت، شور و اشتیاق هستند که با نتایج پژوهش های صورت گرفته به وسیله اتکینز² و همکاران (2001) نیز همسو می باشد.

همچنین نتایج پژوهش، بین سبک دلبستگی زنان متاهل و تمایل به خیانت رابطه معناداری نشان داد. نتایج حاکی از آن است که بین سبک دلبستگی ایمن با تمایل به خیانت رابطه منفی معنادار و بین سبک دلبستگی اجتنابی با تمایل به خیانت رابطه مثبت معنادار وجود دارد. یعنی زنان دارای سبک دلبستگی اجتنابی نسبت به سایر سبک های دلبستگی گرایش بیشتری به روابط خارج از چهارچوب زناشویی دارند و زنان دارای سبک دلبستگی ایمن نسبت به روابط خارج از زناشویی کمترین میزان گرایش را دارند. اما بین سبک دلبستگی اضطرابی با تمایل به خیانت رابطه معناداری مشاهده نشد.

¹ . Duncombe. J

² . atkins. D

یافته های رفیعی و همکارانش نشان داد که زنان دارای خیانت زناشویی بیشتر سبک دلبستگی اجتنابی دارند، یافته های جیکولینس¹ و همکاران (2002)، سهرابی و رسولی (1382) و حاتمی و همکاران (2011) نشان می دهد سبک دلبستگی اجتنابی عاملی خطرزا و برای روابط زیان بخش است و افرادی که رابطه فرازناشویی دارند، سبک دلبستگی اجتنابی بیش تر از سبک دلبستگی دوسوگرا دارند. همچنین نتایج پژوهش کوهن² (2005) نشان داد که افراد دارای سبک دلبستگی ایمن، نسبت به افراد دارای سبک دلبستگی نایمن، خیانت کمتری می کنند. بنابراین نتایج پژوهش حاضر با پژوهش های ذکر شده همخوانی دارد.

در پژوهشی که توسط رضایی (1390) در بررسی رابطه بین ابعاد روابط فرا زناشویی (شناختی، عاطفی، جنسی) با سبک دلبستگی صورت گرفت، بین سبک دلبستگی اجتنابی با بعد شناختی و همچنین اضطرابی - دوسوگرا با بعد جنسی در تمایل به روابط فرازناشویی ارتباط معنادار و مثبتی بدست آمد.

دیگر نتایج پژوهش حاضر نشان داد که کلیه متغیرهای پیش بین به جز مولفه سبک دلبستگی اضطرابی، به طور معناداری در تبیین واریانس متغیر ملاک یعنی تمایل به خیانت زناشویی در زنان متأهل، سهم اند. ضرایب بتای مثبت، نشان دهنده وجود رابطه مثبت بین مولفه های سبک های دلبستگی اجتنابی و اضطرابی با تمایل به خیانت، و ضرایب بتای منفی، حاکی از وجود رابطه منفی بین مولفه سبک دلبستگی ایمن و مولفه های کیفیت زناشویی با تمایل به خیانت زناشویی است. مقادیر Δ به اضافه مقادیر معناداری متناظر با آن ها بیانگر این است که متغیرهای مستقل به طور معناداری در پیش بینی متغیر ملاک سهم هستند. این پژوهش همچنین نشان داد که سبک دلبستگی با ابعاد کیفیت زناشویی نیز رابطه معناداری دارد. یافته ها نشان داد که ابعاد توافق، رضایت و

¹ . Gcollins, N. L

² . Cohen, A. B

پیش بینی خیانت زناشویی براساس کیفیت زناشویی و...

انسجام کیفیت زناشویی با سبک دلبستگی ایمن رابطه مثبت معنادار و با سبک های دلبستگی اجتنابی و اضطرابی رابطه منفی معنادار دارند. با عنایت به مباحث مطرح شده به نظر می رسد که یافته های این پژوهش یک رابطه انکارناپذیری بین کیفیت زندگی زناشویی و سبک دلبستگی با تمایل به خیانت زناشویی را نشان می دهد. همچنین ابعاد هردو متغیر پیش بین می توانند پیش بینی کننده خیانت زناشویی باشند.

منابع:

- برک، لورا (1998)، روانشناسی رشد. ترجمه یحیی سیدمحمدی، 1389، تهران، نشر ارسباران.
- پاکدامن، شهلا (1380)، بررسی ارتباط بین دلبستگی و جامعه طلبی در نوجوانی، پایان نامه دکترای روانشناسی، دانشگاه تهران.
- رضائی، مرجان (1390)، رابطه بین ویژگی های شخصیتی و سبک دلبستگی با تمایل به روابط فرا زناشویی در زوجین. پایاننامه دوره کارشناسی ارشد، روانشناسی عمومی، دانشگاه تربیت مدرس، بهمن 1390.
- رفیعی، سحر؛ حاتمی، ابوالفضل؛ فروغی، علی اکبر (1390)، رابطه بین طرحواره های ناسازگارانه اولیه و سبک دلبستگی در زنان دارای خیانت زناشویی. فصلنامه علمی - پژوهشی جامعه شناسی زنان، سال دوم، شماره اول، بهار 1390، صص 21-39
- عزتی، نسیم و کاکابرایی، کیوان (1395)، پیش بینی خیانت زناشویی براساس کیفیت زندگی زناشویی و پنج عامل شخصیتی. ماهنامه پژوهش ملل، دوره اول، شماره 9، شهریور 1395، صص 75-82.
- مدرسی، فریبا؛ زاهدیان، سید حسین؛ هاشمی محمدآباد، نذیر (1393)، میزان سازگاری زناشویی و کیفیت عشق در متقاضیان طلاق دارای سابقه خیانت زناشویی و فاقد سابقه خیانت زناشویی. ارمغان دانش، مجله علمی پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، دوره 19، شماره 1، فروردین 1393، (شماره پی در پی 84)، صص 78-88.
- مجد، مریم؛ کامکار، علی؛ راحتی، کمال؛ کاظمی، زینب (1396)، بررسی نقش تمایزیافتگی خود و طرحواره های ناسازگار اولیه با رضایت مندی زناشویی دانشجویان متأهل دانشگاه علوم تحقیقات فارس. کنفرانس ملی

توسعه پایدار در علوم تربیتی و روانشناسی، مطالعات اجتماعی و فرهنگی،
1396.

- مؤمنی جاوید، مهر آور و شعاع کاظمی، مهرانگیز (1390)، تاثیر روان درمانی زوجینی بر کیفیت زندگی زوجین آسیب دیده از خیانت های زناشویی در تهران. مجله تخصصی پژوهش و سلامت، مرکز تحقیقات توسعه اجتماعی و ارتقای سلامت گناباد، دوره 1، شماره 1، پاییز و زمستان 1390، صص 64-54.

- یوسفی، ناصر (1390)، بررسی شاخصهای روان سنجی مقیاس کیفیت زناشویی، فرم تجدید نظر شده (RDAS). پژوهش های روان شناسی بالینی و مشاوره، 1 (2)، صص 200-183.

- Atkins D, Baucom DH, Jacobson NS. *Understanding infidelity: Correlates in a national random sample*. J Fam Psycho 2001; 15: 735-49
- Birch. J (2015). 12 Surprising Facts About Infidelity, Discover things you never knew about why men cheat that could save your marriage. 3.7k
- Bradbury, T., Fincham, F., & Beach, S(2016). Adult romantic attachment: Theoretical developments, emerging controversies, and unanswered questions. *Review of General Psychology*, 4, 132– 154.
- Brase, G.L., Caprar, D., and Voracek, M. (2004). Sex differences in responses to relationship threats in England and Romania. *Journal of Social and Personal Relationships*, 21, 777-792.
- Cohen, A. B.(2005). The relation of attachment to infidelity in romantic relationship: an exploration of attachment style, perception of partner's attachment style, relationship satisfaction, relationship quality and

- gender differences in sexual behaviors. *Institute of advanced psychological studies*, adelphy university.
- Krugr, D. J. , Fisher, M. L., Edelman, R. S., Chopik, W. J., Fitzgerald, C. J. Strout ,S. L.(2017). Was that Cheating? Perceptions Vary by Sex, Attachment Anxiety, and Behavior. *Evolutionary Psychology*. www.epjournal.net – 2017. 11(1): 159-171
  - Duncombe J, Harrison K, Allan G, Marsden D. *The state of affairs: Explorations in infidelity and commitment*. London: Lawrence Erlbaum Associates; 2004; 11-111.
  - DeWall, C. Nathan, Nathaniel M. Lambert, Erica B. Slotter, Richard S. Pond, Jr., Timothy Deckman, Eli J. Finkel, Laura B. Luchies, and Frank D. Finchman. “So Far Away From One’s Partner, Yet So Close to Romantic Alternatives: Avoidant Attachment, Interest in Alternatives, and Infidelity.” *Journal of Personality and Social Psychology* 101.6 (2011): 1302-316.
  - Gcollins, N. L., Cooper, L. M., Albino. A.(2002). Psychosocial vulnerability from adolescence to adulthood: A prospective study of attachment style differences *Clinical Psychology: Science and Practice*, 4, 12–28
  - Hatamy, Abolfazl; Fathia, Elham; Gorji, Zahra; Esmaeily, Masoomeh(2011). The Relationship between parenting styles and Attachment Styles in men and women with infidelity. *Procedia Social and Behavioral Sciences* 15 (2011) 3743–3747
  - Jeanfreau, M. M. (2009). *A qualitative study investigating the decision – making process of women, participation in marital Infidelity* (Unpublished doctoral dissertation) .kansas state university.

- Johnson, C. A., Stanley, S. M., Glenn, N. D., Amato, P. A., Nock, S. L., & Markman, H. J. et al. (2002). *Marriage in Oklahoma: 2001 baseline statewide survey on marriage and divorce (S02096 OKDHS)*. Oklahoma City, OK: Oklahoma Department of Human Services.
- Maryanne Fisher, Department of Psychology, St. Mary's University, Halifax, Canada(2008). Sex Differences in Feelings of Guilt Arising from Infidelity. *Evolutionary Psychology*, www.epjournal.net – 2008. 6(3): 436-446
- Neuman MG.(2008). *The truth about cheating: Why men stray and what you can do to prevent it*. New Jersey: John Wiley & sons; 2008
- SHackelford, T. K., Besser, A., & Goetz, A. T. (2008). Personality, Marital Satisfaction, and Probability of Marital Infidelity. *journal of Individual Differences Research*, 6(1)13-25.
- Whisman, Mark A. and Snyder, Douglas K. (2007). Sexual Infidelity in a National Survey of American Women: Differences in Prevalence and Correlates as a Function of Method of Assessment. *Journal of Family Psychology*, 21(2), 147-154
- Weiderman MW, Allgeier ER.(1996).Expectation and attributions regarding extramarital sex among young married individuals. *Journal of Psychology & Human Sexuality*. 8(3): 21-35

